

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 17 maja 2024 r.
(OR. en)

9774/24

LIMITE

ENER 221
ENV 503
CLIMA 197

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Komunikat w sprawie planu REPowerEU: quo vadis? = Wymiana poglądów

Z myślą o posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 30 maja 2024 r. delegacje otrzymują w załączeniu przygotowany przez prezydencję dokument do dyskusji na powyższy temat.

W następstwie niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy szefowie państw i rządów UE przyjęli w dniach 10–11 marca 2022 r. Deklarację wersalską¹, w ramach której wyznaczono następujący cel: jak najszybsze zredukowanie zależności UE od importu rosyjskiego gazu, ropy naftowej i węgla. W kontekście bezprecedensowego kryzysu energetycznego w UE, który w kolejnych miesiącach radykalnie pogorszył bezpieczeństwo energetyczne UE i doprowadził do gwałtownego wzrostu cen energii na całym kontynencie, unijni przywódcy zwrócili się do Komisji o zaproponowanie planu REPowerEU, aby w szczególności: a) szybciej zmniejszać ogólną zależność UE od paliw kopalnych, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i wyborów państw członkowskich dotyczących ich koszyka energetycznego; b) zdywersyfikować nasze dostawy i drogi dostaw; c) dalej rozwijać europejski rynek wodoru; d) przyspieszyć rozwój odnawialnych źródeł energii, a także przeprowadzanie procedur udzielania zezwoleń z myślą o sprawniejszej realizacji projektów energetycznych; e) ukończyć i udoskonalić wzajemne połączenia europejskich sieci gazowych i elektroenergetycznych; f) wzmocnić unijne planowanie ewentualnościowe w zakresie bezpieczeństwa dostaw oraz g) poprawić efektywność energetyczną. Przywódcy UE wskazali również na potrzebę zintensyfikowania prac w celu: a) zapewnienia wystarczających poziomów magazynowania gazu, b) monitorowania i optymalizacji funkcjonowania rynku energii elektrycznej; c) ukierunkowywania skoordynowanych inwestycji na systemy energetyczne oraz d) poprawy konektywności z naszymi bezpośrednimi sąsiadami.

W maju 2022 r. Komisja przyjęła plan REPowerEU², w którym określono trzy główne cele: (i) oszczędność energii; (ii) produkcja energii odnawialnej oraz (iii) dywersyfikacja dostaw energii w UE. Ostatecznym celem planu Komisji jest zmniejszenie zależności od importu rosyjskich paliw kopalnych najpóźniej do 2027 r.³ Plan REPowerEU, oparty na Europejskim Zielonym Ładzie, wraz z rozporządzeniami Rady wprowadzającymi środki nadzwyczajne stały się dla Europy kluczowymi narzędziami umożliwiającymi odejście od importu rosyjskiej energii, a tym samym dały drogę wyjścia z kryzysu. W tym duchu w planie REPowerEU opracowano krótkoterminowe środki na rzecz zmniejszenia zużycia energii, określono solidne długoterminowe ramy służące zwiększeniu efektywności energetycznej do 2030 r. oraz przewidziano przyspieszenie produkcji energii odnawialnej w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego UE i obniżenia emisyjności unijnej gospodarki. Oprócz działań strukturalnych przedstawionych w kontekście REPowerEU przyjęto również szereg tymczasowych rozporządzeń wprowadzających środki nadzwyczajne.

¹ 20220311-versailles-declaration-en.pdf (europa.eu)

² COM(2022) 230 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-PL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52022DC0230>

³ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b27b8b93-725d-11ee-9220-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

W następstwie planu REPowerEU większość państw członkowskich znacznie ograniczyła lub stopniowo zmniejszyła import rosyjskiego gazu, ropy naftowej i węgla, a niektóre z nich zredukowały zależność od paliwa jądrowego lub energii elektrycznej z Rosji. W sumie europejscy odbiorcy zdołali zaoszczędzić 125,2 mld metrów sześciennych gazu: w okresie od sierpnia 2022 r. do marca 2024 r. zapotrzebowanie na gaz ziemny spadło o ponad 18%. W ciągu ostatnich dwóch lat UE zdołała również zapewnić napelnienie instalacji magazynowania gazu w wystarczającym stopniu, by pokryć potrzeby obywateli i przemysłu oraz aby uniknąć przerw w dostawach energii i jej niedoborów. Aby zrekompensować znaczny spadek importu gazu z Rosji (który zmniejszył się z poziomu 45% całkowitego importu gazu do UE w 2021 r. do poziomu 24% w 2022 r. i do 15% w 2023 r.), UE zwiększyła dostawy gazu od innych dostawców międzynarodowych, głównie Norwegii i USA. Unijna platforma energetyczna, uruchomiona przez Komisję Europejską w grudniu 2022 r., odegrała rolę we wspólnych wysiłkach UE na rzecz dywersyfikacji. Mechanizm agregacji zapotrzebowania ustanowiony w kwietniu 2023 r. w ramach wspomnianej platformy przyczynił się do napelnienia magazynów gazu przed sezonem zimowym 2023–2024. REPowerEU doprowadził również do szybszego wdrażania projektów w zakresie energii odnawialnej i działań na rzecz efektywności energetycznej. Według szacunków branży⁴ nowe instalacje generujące energię wiatrową i słoneczną doprowadziły do zwiększenia zdolności w tym zakresie łącznie o 36% w latach 2021–2023, co pozwoliło zaoszczędzić około 24 mld m³ gazu w ciągu dwóch lat. Jeżeli chodzi o efektywność energetyczną, zużycie energii końcowej spadło do 940 Mtoe w 2022 r., co odpowiada zmniejszeniu o 2,8% w porównaniu z 2021 r. Dalsze inicjatywy UE, takie jak unijny plan działania na rzecz sieci⁵, unijny plan działania na rzecz energii wiatrowej⁶, strategia UE na rzecz energii słonecznej⁷, nowe środki dotyczące wydawania pozwoleń, Europejska karta wiatru i Europejska karta słoneczna, ustanowienie europejskiej koalicji na rzecz finansowania efektywności energetycznej, wspierają szybką realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu, działając jako kluczowe czynniki umożliwiające transformację w kierunku czystej energii. Aby sfinansować niezbędne inwestycje, na realizację planu REPowerEU uruchomiono blisko 300 mld EUR, głównie za pośrednictwem rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności⁸.

⁴ Źródła: Eurostat, WindEurope, Solar Power Europe

⁵ COM(2023)757.

⁶ COM(2023)669.

⁷ COM(2022)221.

⁸ Rozporządzenia (EU) 2021/241.

Ponieważ REPowerEU funkcjonuje już dwa lata, Komisja opublikowała niedawno internetowe sprawozdanie z jego wdrażania, w tym krajowe noty faktograficzne, i wydała dodatkowe konkretne wytyczne, mające w szczególności na celu dalsze przyspieszenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w całej Europie i ograniczenie importu paliw kopalnych z Rosji. W szczególności Komisja przyjęła szereg nowych i zaktualizowanych zaleceń i wytycznych w celu usprawnienia i ułatwienia procedur wydawania pozwoleń i aukcji energii ze źródeł odnawialnych.

Dwa lata od przyjęcia REPowerEU stało się jasne, że mimo drastycznego zmniejszenia importu rosyjskich paliw do UE, Unia zdołała zachować swoje bezpieczeństwo energetyczne. W oparciu o wnioski wyciągnięte z kryzysu energetycznego oraz biorąc pod uwagę negatywne, a czasem destrukcyjne skutki kryzysu energetycznego dla europejskich obywateli i przemysłu, w nadchodzących latach konieczne będą dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia odporności UE i państw członkowskich na zjawisko wykorzystywania przez obce reżimy dostaw energii jako broni, utrzymania i wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego oraz stabilizacji cen. Ponadto zmniejszenie strukturalnej zależności Europy od importu energii z Rosji będzie istotnym ciosem dla rosyjskiej gospodarki wojennej oraz wpisuje się w ramy niezachwianego wsparcia UE dla Ukrainy i jej obywateli.

W związku z powyższym prezydencja belgijska chciałaby poprosić delegacje o opinie na temat następujących dwóch aspektów:

- 1. Jakie przeszkody napotyka Państwo w stopniowym odchodzeniu od importu energii z Rosji zgodnie z duchem Deklaracji wersalskiej i wynikającym z niej planem REPowerEU?**
- 2. Jakie dodatkowe inicjatywy należy podjąć, aby wesprzeć UE i jej państwa członkowskie w naszych wysiłkach na rzecz jak najszybszego zredukowania zależności od rosyjskich paliw kopalnych?**